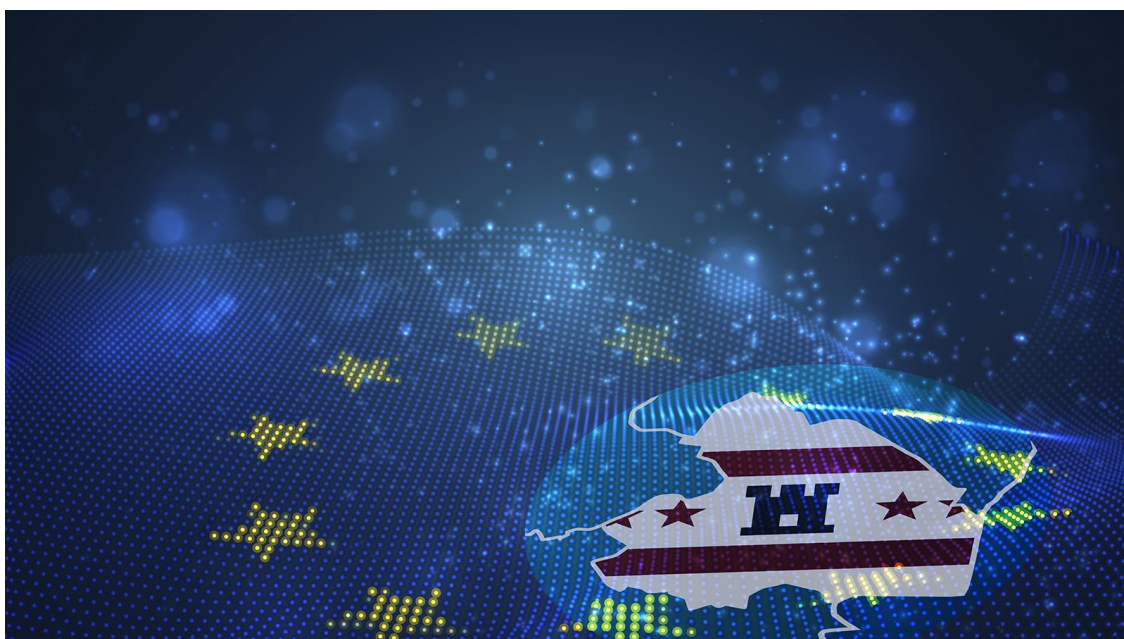

Voortgangsrapportage Europa 2025

provincie Drenthe

Voortgangsrapportage Europa 2025

Inhoud

Inleiding	1
Europese cofinanciering voor Drentse projecten	1
EFRO.....	2
Algemene ontwikkelingen.....	3
Inhoudelijke toelichting projecten	4
JTF	6
Algemene ontwikkelingen.....	7
Openstellingen 2025	7
Inhoudelijke toelichting projecten	9
POP3.....	11
Interreg VI A Deutschland-Nederland.....	12
Algemene ontwikkelingen.....	13
Inhoudelijke toelichting projecten	13
Interreg B en Europe	16
Algemene ontwikkelingen.....	17
Inhoudelijke toelichting project GRITH.....	18

Inleiding

De Voortgangsrapportage Europese programma's geeft (inhoudelijk) inzicht in de projecten die met Europese en Drentse middelen gefinancierd worden. De financiële verantwoording is weergegeven in de jaarrekening 2025. Deze rapportage geeft inzicht in de Europese projecten die het afgelopen jaar in Drenthe gestart zijn. De verschillende projecten zijn geclusterd naar Europees programma. De volgende Europese programma's zijn onderdeel van deze rapportage:

- EFRO
- JTF
- Interreg VI-A-programma Deutschland-Nederland
- Interreg VI-B en Europe

Per programma brengt deze rapportage algemene ontwikkelingen in kaart en toont welke projecten zijn gestart. Voor deze projecten geeft het rapport de financiële omvang van het project weer, hoeveel van deze financiële kosten gedekt worden vanuit Europa, hoeveel uit Drentse cofinanciering en hoeveel uit overige dekking. Per project wordt ook een korte inhoudelijke omschrijving gegeven.

Europese cofinanciering voor Drentse projecten

De inzet van Europese fondsen in 2025 draagt bij aan de Drentse doelstellingen zoals vastgelegd in het coalitieakkoord 2023–2027 ‘Samen bouwen we Drenthe!’, waaronder de versterking van de regionale economie, de energietransitie, een toekomstbestendig landelijk gebied en een levendige en sociale provincie. Door Drentse projecten te verbinden aan deze Europese doelstellingen ontstaan kansen op Europese cofinanciering.

Om deze kansen te benutten beschikt de provincie sinds 2012 over de *Cofinancieringsreserve Europa*. Deze reserve is in de afgelopen jaren gemuteerd en heeft eind 2025 een omvang van bijna €15 mln. De reserve biedt de mogelijkheid om actief en flexibel kansen te zoeken en te creëren, zodat Drentse projecten daadwerkelijk met Europese middelen kunnen worden medegefinancierd. De bijdrage vanuit de Cofinancieringsreserve Europa vormt altijd een deel van de provinciale bijdrage van Drenthe (in overeenstemming met het vastgestelde spelregelkader) en is daarmee een belangrijk instrument voor het realiseren van Europese projecten.

Er bestaan verschillende soorten Europese programma's. Sommige programma's zijn gebiedsgericht, zoals INTERREG Deutschland–Nederland, dat zich richt op het Duits-Nederlandse grensgebied. Daarnaast zijn er programma's met een Europees werkgebied. De programma's die in deze voortgangsrapportage aan bod komen, hebben onder andere Nederlandse provincies als regionale partner. Dit betekent dat de provincie Drenthe binnen deze programma's optreedt als mede-uitvoerder, waarmee zij invloed uitoefent op de beleidsmatige invulling en prioritering van de programma's.

EFRO

Algemene ontwikkelingen

Inleiding

In 2025 is via het EFRO-programma 2021–2027 uitvoering gegeven aan een samenhangend pakket van openstellingen dat direct bijdraagt aan de realisatie van de RIS3-transities op het gebied van circulariteit, energie, preventieve gezondheid digitalisering. Het programma is gericht het versterken van het regionale innovatie-ecosysteem door het stimuleren van samenwerking tussen mkb, kennisinstellingen en maatschappelijke partners. Daarbij is expliciet ingezet op brede mkb-deelname, zodat niet alleen koplopers maar ook een grotere groep mkb-ondernemingen wordt bereikt en in staat wordt gesteld om te innoveren, op te schalen en bij te dragen aan duurzame economische groei en maatschappelijke impact in de regio.

Aanbod breed mkb

Om deze brede betrokkenheid van het mkb te faciliteren, is binnen EFRO een divers en toegankelijk aanbod aan mkb-regelingen beschikbaar gesteld. De VIA (Versneller Innovatieve Ambitie) is hierbij een nieuwe regeling die met een laagdrempelige opzet innovatieprojecten van mkb'ers stimuleert, vaak in samenwerking, en die direct bijdragen aan de regionale transities. Daarnaast zijn de valorisatieregeling (middelgroot en klein) en de MKB-haalbaarheidsvoucher opengesteld, waarmee mkb-ondernemingen in verschillende fasen van het innovatieproces worden ondersteund.

Openstellingen

Met de openstelling ‘Verder werken aan onderscheidend vermogen,’ is ingezet op consortia met een gedeelde visie op een ecosysteemaanpak, gericht op het ontwikkelen van nieuw verdienvermogen en het realiseren van maatschappelijke impact. Binnen deze openstelling zijn onder meer projecten ondersteund zoals ‘LSH Portal’ (publiek-private accelerator die tot doel heeft het Noord-Nederlandse ‘Life Sciences & Health’ (LSH) ecosysteem structureel te versterken) en ‘Medicijnresten uit water’ (zie toelichting projecten).

De versnelling van de energietransitie wordt ondersteund via de nieuwe openstelling ‘Slimme energiesystemen en duurzame energie.’ Deze openstelling stimuleert innovatieve samenwerkingen rond duurzame en slimme energiesystemen; inmiddels zijn meerdere projecten in voorbereiding.

In 2025 zijn diverse gerichte openstellingen afgerond die bijdragen aan het versterken van de randvoorwaarden voor duurzame samenwerking in de regio. Zo is op basis van de openstelling ‘Structurele samenwerking tussen kennisinstellingen en ondernemers’ het project ‘Konnect’ goedgekeurd, dat inzet op een duurzame en structurele verbinding tussen onderzoek en ondernemerschap. Via de challenge-based aanpak wordt daarnaast actief gewerkt aan het versterken van de verbinding tussen probleemeigenaren en innovatieve oplossers. Deze aanpak maakt het mogelijk om binnen de vier transities gerichte kansen te identificeren, samenwerking te intensiveren en innovaties sneller tot uitvoering te brengen. Om de aanpak van ‘Founded’ te bestendigen en verder uit te bouwen, is de openstelling ‘Verdere versterking dynamiek startups en scale-ups’ opengesteld. Hiermee wordt gericht geïnvesteerd in een sterkere doorstroom en meer samenhang binnen het regionale startup- en scale-up-ecosysteem. Binnen de openstelling ‘Circulair ondernemerschap’ is het project ‘Noord-Nederland Verdiend Circulair’ goedgekeurd, waarmee een concrete impuls wordt gegeven aan circulaire verdienmodellen en duurzame economische ontwikkeling in Noord-Nederland. Tot slot is binnen de openstelling innovatief ondernemerschap een project in voorbereiding.

Inhoudelijke toelichting projecten

Medicijnresten uit water

Het project ‘Noord-Nederland koploper in het verminderen van medicijnresten in water’ richt zich op het ontwikkelen van concrete, praktijkgerichte innovaties om medicijnresten in water structureel terug te dringen en tegelijkertijd het economisch verdienvermogen van Noord-Nederland te versterken. Voortbouwend op het bestaande netwerk MWNN worden via een ketenbrede, challenge-based aanpak probleemeigenaren uit zorg en water verbonden met startups, MKB en

kennisinstellingen. Binnen de thema's watertechnologie, medicijninnovatie en bewust medicijngebruik wordt toegewerkt naar 'proof-of-concepts' en opschaalbare businesscases met maatschappelijke impact, zoals schoner water en betere volksgezondheid, en met economische meerwaarde voor sterke regionale sectoren.

KONNECT 2.0

'KONNECT 2.0' is een meerjarig programma dat inzet op het structureel versterken van het innovatie-ecosysteem in Noord-Nederland. Het programma verbindt mkb, kennisinstellingen, eerstelijnsorganisaties, innovatiehubs en overheden via een gezamenlijk innovatieframework dat samenwerking, kennisdeling en kennisvalorisatie vereenvoudigt en versnelt. Door de inzet van Konnectoren, een 1,5-lijnsfunctie en versterkte hubs krijgen mkb-ondernemingen laagdrempelig toegang tot kennis, talent en innovatiepartners. 'KONNECT 2.0' draagt bij aan de regionale RIS3-transities op het gebied van digitalisering, energietransitie, circulaire economie en gezondheid en resulteert in een lerend, toekomstbestendig ecosysteem waarin innovatie niet incidenteel maar structureel plaatsvindt, met zowel economische als maatschappelijke impact voor de regio.

AI-hub Noord-Nederland

De 'AI-hub Noord-Nederland' (AihubNoord) is een regionale hub binnen de nationale AI Coalitie voor Nederland en heeft als doel de mensgerichte adoptie van AI in het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties in Noord-Nederland te versnellen. Door te focussen op informeren, positioneren en orkestreren ondersteunt de AihubNoord met name het MKB bij het verantwoord toepassen van AI, met aandacht voor publieke waarden zoals privacy, inclusiviteit en autonomie. De hub fungeert als kennis- en verbidingsplatform waar ondernemers, overheden en kennisinstellingen samenwerken aan AI-innovaties die bijdragen aan de regionale transities en de concurrentiepositie van Noord-Nederland versterken.

NNLVC (Noord Nederland verdient Circulair)

'Noord Nederland verdient Circulair' (NNLVC) is een meerjarig programma dat de circulaire economie in Noord-Nederland versnelt door bedrijven, overheden en kennisinstellingen te verbinden in concrete ketensamenwerking. De focus ligt op bouw, maakindustrie en consumptiegoederen, aangevuld met circulair ondernemerschap, bedrijventerreinen en circulair inkopen. Door opschaling van bewezen initiatieven, het wegnemen van belemmeringen en gerichte ondersteuning van het mkb werkt het programma toe naar structurele economische én maatschappelijke impact, met als doel Noord-Nederland in 2030 te positioneren als Europese koploper in circulariteit.

Openstellingen in 2025

Opgesteld:	Subsidieplafond (open in 2025)	Toegekend/ positief DC	In behandeling
Verder werken onderscheidend vermogen 1.0 (tot nov 2024)	-	1,1 mln.	Gesloten
Verder werken onderscheidend vermogen 2.0	10 mln.	1,2 mln.	1,9 mln
Valorisatie 2023 (tot juni 2025)	-	5,8 mln.	Gesloten
Valorisatie 2025	10 mln.	-	3,4 mln
Slimme energiesystemen en duurzame energie	15 mln.	-	0,9 mln
Circulair ondernemerschap (maatwerk)	7 mln.	7 mln.	Gesloten
Vervolg op Konnect (maatwerk)	5 mln.	5 mln.	Gesloten
AI Hub (maatwerk)	3 mln.	2,9 mln.	Gesloten
Challenge Base (maatwerk)	2 mln.	0,6 mln.	Gesloten
Vervolg Founded (maatwerk)	6 mln.	6 mln.	Gesloten
MKB-dienstverleningsprogramma (maatwerk)	8 mln.	-	-
Totaal	66 mln.	29,6 mln	6,2 mln.

JTF

In het volgende hoofdstuk komt aan bod, de algemene stand van zaken rond het JTF-programma en uitvoeringsorganisatie SNN. Hiernaast wordt er een overzicht van de openstellingen in 2025 gegeven, evenals een toelichting op een aantal (Drentse) JTF-projecten.

Algemene ontwikkelingen

Het JTF-programma heeft de opgave om circa €400 mln. te beschikken, waarvan €342 mln. programmabudget plus €60 mln. overcommitting. De huidige stand van zaken is dat €229 mln. is beschikt en er een opgave ligt om nog €170 mln. toe te kennen. De deskundigencommissie heeft echter al voor ongeveer €70 mln. aan projecten positief beoordeeld. Hiernaast wordt, op basis van de onlangs ingediende STEP-programmawijziging, de programmaperiode naar verwachting verlengd met één jaar tot 31 december 2030. Het besluit van de EC hierover wordt in het eerste kwartaal van 2026 verwacht. Goedkeuring van de programmawijziging biedt meer ruimte om complexe projecten alsnog tot uitvoering te brengen en de beschikbare middelen volledig te benutten.

Om de benuttingsgraad een impuls te geven is door de stuurgroep besloten een brede openstelling ‘Marktgerichte Investerings- en Onderzoeksprojecten met opleidingscomponent’ te ontwikkelen. Deze is in juni opengesteld en slaat goed aan bij de behoefte in de markt. Inmiddels zijn er 7 projecten ingediend (voor ongeveer €30 mln.) en is er een uitgebreide lijst aan projecten (van meer dan €50 mln.) die in ontwikkeling zijn. Ook twee projecten uit Emmen zijn inmiddels positief beoordeeld (zie ‘PRIME’ en ‘Zero Waste Aramid Hub’ bij projecten). Verwacht wordt dat er een voorstel voor ophoging zal volgen in het eerste kwartaal van 2026.

Openstellingen 2025

De volgende openstellingen zijn in 2025 geopend of hebben gedurende (een deel van) 2025 open gestaan.

Arbeidsmarkt en Werkgelegenheid

In 2025 waren er verschillende openstellingen op het gebied van de arbeidsmarkt en werkgelegenheid. Zo steunt de ‘Subsidie Arbeidsmarkttransitie 2.0’ projecten waarmee de (aankomende) beroepsbevolking wordt klaargestoomd voor de transformatie van de economie en de klimaat transitie. Deze subsidie richt zich zodoende op de digitale, sociale en/of technische vaardigheden op de arbeidsmarkt. Met de ‘Subsidie Investering en Opleiding’ daarentegen, werden investeringsprojecten gesteund in de proces- en maakindustrie én de scholing van nieuw en bestaand personeel. Waarbij het een voorwaarde is dat het project de kansen benut die de 4 transities (energie, circulair, digitalisering en gezondheid) uit de regionale innovatiestrategie (RIS3) met zich meebrengen. Ditzelfde geldt ook voor de ‘Subsidie Langdurig Werkzoekenden,’

beschikbaar voor projecten van sociale ontwikkelbedrijven en gemeentes die zich richten op mensen met een grote afstand van de arbeidsmarkt.

Het MKB

Voor het MKB waren er in 2025 de valorisatie subsidies. Deze subsidie is bedoeld voor innovatieve projecten met een maatschappelijke en economische impact. Deze initiatieven dragen bij aan een circulair, duurzaam, digitaal en/of gezond Noord-Nederland. Met deze subsidie kan een nieuw prototype product, proces of een nieuwe dienst worden ontwikkeld, getest en gedemonstreerd. De Valorisatie subsidie is er in twee varianten, de subsidie 'Valorisatie Klein' (voor aanvragen van €100.000 tot €350.000) of de subsidie 'Valorisatie Middelgroot' (aanvragen van €350.000 tot €1.000.000).

Grote Markt Gedreven Onderzoeks- en Investeringsprojecten

Om de kansen uit de markt optimaal te benutten is er in 2025 een nieuwe 'brede' regeling opengesteld die meer ruimte en flexibiliteit biedt voor grote projecten. De openstelling 'Marktgerichte Investerings- en Onderzoeksprojecten met Opleidingscomponent' is in juni opengesteld en slaat goed aan bij de behoefte in de markt. Inmiddels zijn er 7 projecten ingediend voor ca. € 30 mln. Er is een uitgebreide lijst aan projecten die in ontwikkeling zijn van meer dan € 50 mln.

Algemeen overzicht JTF-openstellingen 2025

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de financiële voortgang van de openstellingen in 2025 (in € mln.).

Openstelling	Plafond	Beschikt en positief advies	In behandeling	In ontwikkeling
Investerings- en opleidingssteun	58	40	16,5	1,5 + PM
Grote kennis- en valorisatieprojecten	37,5	37,5	-	-
Randvoorwaardelijke infrastructuur	48,5	38,5	-	-
Campus	50	40,3	3,4	-
Transitie arbeidsmarkt (1 en 2.0)	48,5	43,5	1,3	3,3 + PM
Financieringsinstrument start-ups	10	10	-	-
Valorisatie middelgroot (1 en 2.0)	25	20,8	1,6	PM
Strategische groene projecten	31	31	-	-
Langdurig werkzoekenden	15	15	-	-
Digitalisering en robotisering mkb	10	10	-	-
MKB personeel en scholing	0,5	0,5	-	-
Pilotprogramma Praktisch Perspectief (ROC)	10,5	10,5	-	-
Versneller Innovatieve Ambities (VIA)	6	6	-	-
Marktgedreven onderzoeks- en investeringsprojecten	50	8,4	20,6	50 + PM
Totaal	400,5	311,9	43,4	54,8 + PM

Inhoudelijke toelichting projecten

S3ORTED

‘S3ORTED’ is een strategisch innovatieproject van Sympany dat inzet op de ontwikkeling van een circulaire textielwaardeketen in Noord-Nederland. Het project richt zich op het grootschalig automatiseren van textielsortering en het opschalen van hoogwaardige recycling, zodat afgedankt textiel niet langer wordt verbrand maar maximaal wordt hergebruikt of vezel-tot-vezel wordt gerecycled. In een proeftuin bij Sympany in Assen worden nieuwe sorteer- en recyclingtechnologieën (TRL 6) getest en geïntegreerd met circulaire businessmodellen, marktontwikkeling en gedragsinterventies. Daarmee speelt ‘S3ORTED’ in op de ‘Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid’ (UPV) voor textiel, verlaagt het de kosten in de keten aanzienlijk en creëert het nieuw economisch en maatschappelijk verdienvermogen. Het project levert een substantiële bijdrage aan CO₂-reductie, werkgelegenheid, kennisontwikkeling en positioneert Noord-Nederland als toonaangevende regio voor circulaire textielinnovatie. Sympany heeft voor ‘S3ORTED’ een aanvraag van ca. €14.9 mln. gedaan onder de openstelling ‘Strategische Groene Projecten’ welke is positief is beoordeeld door de Deskundige Commissie.

PRIME (ORTESE)

De JTF-aanvraag PRIME (Platform voor data gedreven Regie op de Inrichting van een Multi-commodity Energiesysteem) ontwerpt structurele oplossingen voor netcongestie en andere knelpunten op lokale energie-infrastructuur. Daarmee bouwt het voort op de reeds gestarte samenwerking rondom het programma ORTESE. ORTESE is een initiatief van de gemeente Emmen, provincie Drenthe, Enexis en het ministerie van Klimaat en Groene Groei dat is gestart in 2024. Bij gunning krijgt dit innovatieve programma een nieuwe financiële impuls en wordt de samenwerking uitgebreid met kennisinstellingen en bedrijven.

Zero Waste Aramid Hub

Met het project ‘Zero Waste Aramid Hub’ zet Teijin Aramid een grote strategische stap in de positionering en de verduurzaming van haar productielocatie in Emmen. In de kern focust het project op het circulair maken van de aramideproductie. In drie demonstrators worden procesmodules gevaloriseerd waarmee deze reststromen op industriële schaal kunnen worden verwerkt. Denk aan conditionering, vochtregeling, vezelbewerking en kwaliteitsmonitoring, geïntegreerd in de bestaande installaties, zonder dat nieuwe hallen of fabrieken nodig zijn. De installaties worden modulair ontworpen en gebouwd in samenwerking met engineersbureaus en machinebouwers grotendeels uit de regio. Teijin heeft onder de brede openstelling Marktgerichte Investerings- en

Onderzoeksprojecten met opleidingscomponent een aanvraag ingediend van €4.4 mln. welke positief is beoordeeld door de Deskundige Commissie.

POP3

Met het Europese fonds POP3, dat staat voor Plattelandsontwikkelingsprogramma 2014-2020, wil de Europese Unie de ontwikkeling en vitaliteit van plattelandsgebieden in Europa stimuleren. Dit fonds biedt financiële steun en begeleiding aan verschillende projecten en initiatieven gericht op het verbeteren van (de leefbaarheid van) het platteland. Met de focus op duurzaamheid, innovatie en sociale cohesie streeft POP3 ernaar om een evenwichtige en veerkrachtige plattelandseconomie te bevorderen. Het is onder andere bedoeld voor de boerenondernemer die wil investeren in de verduurzaming en modernisering van zijn/haar bedrijf en lokale initiatieven die de leefbaarheid op het platteland verbeteren. Maar ook voor grotere bedrijven en organisaties die kennis willen delen en grote innovatieprojecten willen realiseren.

Binnen POP3+ ligt de focus op: klimaat, biodiversiteit/bodem en kringlooplandbouw (incl. stikstof). Daarnaast is een groot deel van het programma ingericht op het verbeteren en herstellen van natuur- en waterkwaliteit. Door het ondersteunen van diverse sectoren, zoals landbouw, natuur, recreatie en leefbaarheid, draagt het Europese fonds POP3 bij aan de ontwikkeling en versterking van plattelandsgebieden in Europa. Veehouderij en landbouw zijn erg belangrijk voor de economie van Noord-Nederland.

Om ook in de toekomst sterk te staan met deze agrarische sector, investeert Drenthe met het POP3 in innovatie en duurzaamheid en een leefbaar platteland. Zodat het hier goed leven, wonen en werken is. De provincie Drenthe vult de Europese subsidies aan met eigen geld. Zij beslissen uiteindelijk voor welke onderwerpen de subsidie bedoeld is. Het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) beoordeelt alle aanvragen. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) betaalt het geld uit bij goedgekeurde aanvragen. Totdat het nieuwe Europese Landbouwbeleid in werking treedt wordt het POP3 subsidieprogramma met twee jaar verlengd, tot 2023. Deze overgangperiode noemen we: POP3+. In december 2026 (N+3) is het POP3/POP3+ programma financieel afgesloten en zijn de (financiële) rapportages gestuurd naar de Europese Commissie.

In onderstaande tabel is aangegeven om welke bedragen dit voor de provincie Drenthe gaat:

1.1 Voortgang verleningen en betalingen

	POP3 budget	Verleend	Betaald	Uitputting POP3 budget
Training en workshops	€ 4.037.000	€ 4.520.811	€ 3.652.192	90%
Investerings	€ 57.639.000	€ 68.616.173	€ 62.670.782	109%
Samenwerking Innovaties	€ 12.887.000	€ 12.825.723	€ 11.750.819	91%
LEADER	€ 12.934.000	€ 12.436.887	€ 12.264.190	95%
Totaal	€ 87.497.000	€ 98.399.595	€ 90.337.984	103%

Tabel verleende en betaalde POP3 subsidie cumulatief op 31-12-2025

In 2023 is het nieuwe Europese Gemeenschappelijke Landbouwbeleid (GLB 23-27) gestart wat doorloopt tot en met 2027. Het Nationaal Strategisch Plan (NSP) is de Nederlandse invulling van het nieuwe GLB. Het GLB 23-27 is de opvolger van het POP3/POP3+ programma. De ambitie van het GLB 23-27 is om een landbouw te stimuleren die economie, boer en leefomgeving verbindt. Het programma creëert daarmee draagvlak, maatschappelijke acceptatie én ondersteunt de noodzakelijke omslag naar kringlooplandbouw en de klimaatopgave.

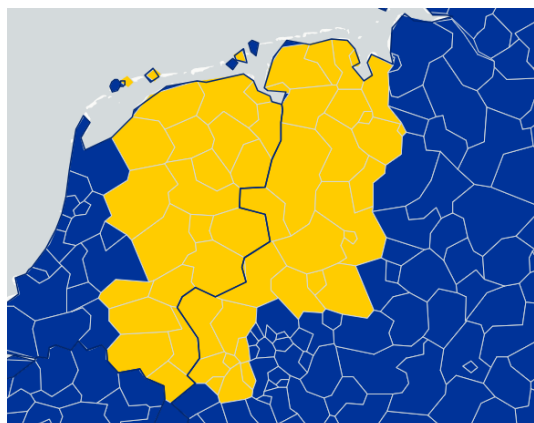
Het GLB 23-27 is gericht verschillende activiteiten. Voorbeelden hiervan zijn:

- Versterken van innovatie, verduurzaming en concurrentiekracht van het boerenbedrijf
- Versterken van natuur, landschap en biodiversiteit
- Verbeteren van dierenwelzijn
- Integrale gebiedsgerichte aanpak voor milieu, klimaat, biodiversiteit en water
- Verbetering van waterkwaliteit
- Bottom-up initiatieven voor regionale ontwikkeling (LEADER)

De subsidies uit het GLB 23-27 zijn bedoeld voor agrarisch ondernemers, natuur- en landschapsorganisaties, kennisinstellingen, overheden en samenwerkingsverbanden.

Het GLB 23-27 is nu in uitvoering.

Interreg VI A Deutschland-Nederland

Sinds 2021 is voor het programma 'Interreg VI A Deutschland-Nederland' ongeveer € 465 mln. aan publieke en private bijdragen beschikbaar, waarvan circa € 225 mln. aan EFRO-middelen. Tot en met september 2029 kunnen Interreg-projecten worden uitgevoerd in het programmagebied, bestaande uit delen van de Duitse deelstaten Nedersaksen en Noordrijn-Westfalen en delen van de Nederlandse provincies Fryslân, Groningen, Drenthe, Flevoland, Overijssel, Gelderland, Noord-Brabant en Limburg.

Algemene ontwikkelingen

Hieronder volgt een overzicht van in 2025 met Drentse middelen gefinancierde projecten.

Project	Geplande projectkosten	Drentse cofinanciering
AGIT	€ 6.119.097,85	€ 45.873,20
Agro & Fibres	€ 2.902.842,50	€ 61.489,10
COMET	€ 4.678.080,09	€ 2.591,67
Energy Storage Governance	€ 2.930.343,45	€ 104.139,82
Fiets-Fahrrad-Future	€ 3.666.089,38	€ 140.466,54
KPF FoodPlus	€ 9.550.000,00	€ 28.614,03
Nerthus	€ 8.192.953,86	€ 15.201,33
Wind & Regio	€ 3.004.711,32	€ 13.510,79
Zorgzame Gemeenschap	€ 1.853.430,05	€ 182.334,81

Inhoudelijke toelichting projecten

AGIT

Het project is in 2022 gestart en is als gevolg van een benodigde projectwijziging in 2025 extra financiering toegekend. Het project richt zich op innovaties van landbouwmachines. Langs de keten van agrarische bewerkingen, zoals zaaibedbereiding, bemesting, irrigatie, onkruidbestrijding en oogst, worden in totaal

twalf concrete innovaties ontworpen, gebouwd en in pilotsituaties getest. Het doel is de verlaging van energiebehoefte door lichtgewicht constructies en hoog-efficiënte elektrische aandrijvingen, die waterstof en batterijopslag uit CO₂-vrije bronnen, bijvoorbeeld wind of zonne-energie, worden aangedreven.

De looptijd van het project is van 1 oktober 2022 t/m 30 september 2026.

Agro & Fibres

Het project richt zich op opwaardering van vezels uit laagwaardige biomassa en innovatieve toepassingen daarvan. Het consortium bestaat uit organisaties in de waardeketen van machinebouw, papierindustrie, landbouw, landbouwtechniek en consultancy. Het uitgangspunt is verwerkte mest en digestaat, ruim beschikbaar in de regio, maar met een lage of negatieve financiële waarde. In beide deelregio's zorgen overschotten voor grote uitdagingen. De afgelopen jaren is er vooruitgang geboekt in mest- en digestaatbehandeling, wat heeft geleid tot een verlaging van emissies en mogelijke nieuwe toepassingen. Het project zet een volgende stap door de vezelrijke biomassa die ontstaat via innovatieve afscheiding, wassen en verzuring te benutten voor nieuwe producten en een businessmodel. Het project onderzoekt en ontwikkelt technieken voor vezelscheiding, folieproductie en -toepassing, inclusief het gebruik van machines en de teeltmethoden in de praktijk.

De looptijd van het project is van 1 juni 2025 t/m 31 mei 2029.

COMET

Het project draagt bij aan innovatie voor technologische uitdagingen die nodig zijn bij de realisatie van de Einstein Telescoop. Het doel is om de competenties van het mkb en kennisinstellingen in het Nederlands-Duitse programmagebied te combineren in grensoverstijgende en internationale consortia, voor het ontwerpen, testen en realiseren van innovatieve oplossingen voor de bestaande uitdagingen. Het project zal een reeks deelprojecten opleveren via het open deel van het project. Hierin kunnen het mkb en kennisinstellingen samenwerken in het programmagebied.

De looptijd van het project is van 1 oktober 2025 t/m 31 december 2028.

Energy Storage Governance

Elektrische mobiliteit vereist een radicale verandering in de publieke infrastructuur, vooral op het gebied van energievoorziening. De toenemende afhankelijkheid van de permanente beschikbaarheid van elektriciteit en stabiele netwerken vormen grote uitdagingen voor openbare structuren. Het project ontwikkelt een bestuur voor gezamenlijk gebruik van een grensoverstijgend inzetbaar opslag- en laadsysteem voor hulpdiensten. De vereisten worden eerst uitgewerkt en vervolgens bouwt een externe leverancier het systeem. Het volledig functionele systeem wordt gezamenlijk getest en gebruikt door de Nederlandse en Duitse veiligheidsinstanties in het grensgebied.

De looptijd van het project is van 1 oktober 2025 t/m 30 september 2028.

Fiets-Fahrrad-Future

Het project bevordert het fietsen als vervoermiddel in de grensregio. De projectpartners werken aan vier thema's: openbaar vervoer en toerisme, data & IT, fietstechnologie en infrastructuur. Concreet worden er vier innovaties ontwikkeld: een grensoverstijgend deelfietsstelsel, een trapgenerator voor een fiets, een dashboard voor fietsdata voor gemeenten en een grensoverschrijdende fietsroute. Het project draagt met het plaatsen van deelfietsen bij aan de fysieke verbinding tussen Drenthe en Duitsland. Daarmee wordt de bereikbaarheid in de regio verbeterd en het gebruik van de trein voor meer doelgroepen een goede reisoptie.

De looptijd van het project is van 1 september 2025 t/m 31 augustus 2029.

KPF FoodPlus

Het project zet een fonds op voor de agrifoodsector in het Nederlands-Duitse grensgebied met als doel innovaties mogelijk te maken die gericht zijn op vermindering van de uitstoot van NH₃, broeikasgassen en nitraat. Het project voorziet in de gedeeltelijke financiering van 65 haalbaarheidsstudies en 65 innovatieprojecten binnen de domeinen precisielandbouw, vermindering van voedselverspilling en -verlies, circulaire voedselsystemen en energie-efficiënte voedselproductie.

De looptijd van het project is van 1 juli 2025 t/m 30 juni 2029.

Nerthus

Het project 'Novel Engineered Resources Targeting Holistic Use of Soil' (Nerthus) ontwikkelt nieuwe manieren om bodemfuncties en het microbiom beter te begrijpen, te

versterken en toepasbaar te maken in de landbouw. De aanpak is gericht op benchmarking van bodemfuncties in verschillende bodemtypen en landbouwsystemen in Noord-Nederland en Noordwest-Duitsland. Nieuwe analytische methoden die het microbioom opdelen in functionele groepen voor snellere en betaalbare metingen worden ontwikkeld. Ook worden maatwerk bodemverbeteraars uit regionale, hernieuwbare reststromen die specifieke bodemfuncties ondersteunen ontworpen. Een ‘decision support system’ (DSS) dient agrarische ondernemers te helpen de meest geschikte bodemverbeteraar te kiezen. Hierdoor ontstaat een gezamenlijke basis voor duurzaam bodembeheer, betere ondersteuning voor agrarische ondernemers en een veerkrachtiger landbouw- en watersysteem.

De looptijd van het project is van 1 juli 2025 t/m 30 juni 2029.

Wind & Regio

Het project beoogt het rendement van kleine windturbines te verhogen, zodat deze een rendabele oplossing worden voor energieonafhankelijkheid van industrieterreinen, openbare voorzieningen en landbouwbedrijven. Dicht bij de grond wordt de wind echter afgebogen door obstakels zoals gebouwen en bomen, waardoor het moeilijk is om de energieopbrengst en het investeringsrisico te voorspellen. Het project is gericht op de ontwikkeling van een systeem om de hoek van rotorbladen automatisch aan te passen aan verschillende windomstandigheden, een modulair rotorbladconcept en torenondersteuningssysteem voor aanpassing aan locatiespecifieke windomstandigheden en een AI-gebaseerd systeem voor nauwkeurige, kosteneffectieve en snelle voorspellingen van windomstandigheden en geschiktheid van de locatie. Er worden drie proefinstallaties gebouwd, waarvan één op het bedrijventerrein van Ondernemend Emmen.

De looptijd van het project is van 1 januari 2025 t/m 31 december 2028.

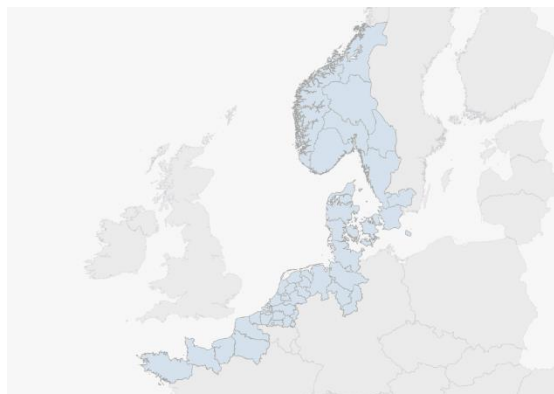
Zorgzame Gemeenschap

Het project richt zich op de ontwikkeling van nieuwe zorgstructuren, positieve gezondheid en preventie in de Drents-Duitse grensregio. Door in pilots nieuwe gezondheidsstructuren, leer-werkplekken en samenwerkingsmodellen te ontwikkelen, stimuleert het project niet alleen de kwaliteit van zorg en welzijn, maar ook de innovatiekracht. Het koppelt kennisinstellingen, gemeenten en maatschappelijke organisaties aan elkaar, wat leidt tot nieuwe samenwerkingsvormen en vaardigheden in de gezondheidszorg en het sociale domein.

De looptijd van het project is van 1 oktober 2025 t/m 30 september 2029.

Interreg B en Europe

Algemene ontwikkelingen

De provincie Drenthe is een actieve partner de Interreg programma's. In het Noordzee programma neemt de provincie Drenthe deel in 7 projecten. In Interreg Europe programma is de provincie actief in 6 lopende projecten. De provincie laat daarmee zien dat we een gewaardeerde, betrouwbare partner zijn en haalt daarmee een aanzienlijk bedrag, netwerk en kennis naar Drenthe. De projecten worden aangevraagd, uitgevoerd en toegekend omdat er behoefte is vanuit het beleid voor deze extra middelen, kennis en netwerken in Drenthe. Voor het Interreg Europe programma ligt de nadruk op het versterken en verbeteren van beleidsinstrumenten en om praktijkvoorbeelden breder in Europa te delen. Het Noordzee programma is meer daadwerkelijk regionale pilots en gericht op Daarmee is de eigen inbreng en inzet van de provincie gewaarborgd.

Naam	Totale projectomvang (€)	Drentse projectomvang (€)	Europese Subsidies (€)	Drentse cofinanciering (€)	Overig financiering (€)
Data4all	6.121.959	337.350	3.673.175	134.940	2.313.844
Blue Transition	7.113.720	413.000	4.268.232	165.200	2.680.288
CTB	5.199.456	800.000	3.119.674	248.000	1.831.782
Ehrin	495.600	165.200	297.360	66.080	132.160
LiHyp	4.896.419	350.000	2.937.851	140.000	1.818.568
Speak Up	4.431.108	318.100	2.658.665	127.240	1.645.203
Grith	3.712.139	900.000	2.227.283	296.736	1.188.120
H2ignite	2.935.895	498.600	1.761.537	199.440	974.918
Totaal	34.906.296	3.782.250	20.943.777	1.377.636	12.584.883

Tabel 1: INTERREG VB Noordzee-projecten uit de programmaperiode VIB. Per project wordt de aangevraagde totale projectomvang, Europese subsidie, Drentse cofinanciering en overige financiering (meestal eigen financiering) getoond.

Interreg Europe VI					
Naam	Totale projectomvang (€)	Drentse projectomvang (€)	Europese subsidie (€)	Drentse cofinanciering (€)	Overig (€)
Riwet	2.465.264	405.710	1.894.806	81.142	489.316
Gh2M	1.715.776	216.264	1.372.621	43.253	299.902
Climate	1.829.469	204.430	1.463.575	40.886	325.008
Crosusmob	1.595.400	208.800	1.259.810	41.760	293.830
Pollinate	1.475.756	260.102	1.129.601	52.020	294.135
Disco, restwarmte attero	2.226.262	260.750	1.755.539	52.150	418.573
Totaal	11.307.927	1.035.204	8.875.952	311.211	1.408.057

Tabel 2: INTERREG Europa-projecten uit de programmaperiode VIB. Per project wordt de aangevraagde totale projectomvang, Europese subsidie, Drentse cofinanciering en overige financiering (meestal eigen financiering) getoond.

Inhoudelijke toelichting project GRITH

Alle projecten worden via de beleidsprogramma's verantwoord hier zal per jaar één project extra worden uitgelicht, dit jaar het 'Green Renewable Industrial Transition Hotspot,' GRITH project.

Interreg GRITH 2025 - Voortgang en Hoogtepunten

GRITH heeft in 2025 aantoonbare voortgang geboekt in het versnellen van de energietransitie op industrie- en bedrijventerreinen in de Noordzeeregio. Het project richt zich op de ontwikkeling van collectieve hernieuwbare energiesystemen, innovatieve businessmodellen en robuuste governance-kaders, waarmee industriële en bedrijvenclusters worden gepositioneerd als regionale energiehubs:

- De beleidsimpact is vergroot van lokaal tot Europees niveau;
- Inzichten uit GRITH zijn benut in bredere beleidskaders zoals de 'EU Clean Industrial Deal';
- Het partnerschap is uitgebreid met nieuwe organisaties in België, Denemarken, Frankrijk, Duitsland, Nederland en Zweden, waardoor de praktische toepasbaarheid en regionale verankering zijn versterkt.

Parallel hieraan zijn concrete stappen gezet in pilotontwikkeling en regionale implementatie:

- 'Next generation energy' businessmodellen zijn verder uitgewerkt, onder meer op het gebied van gedeelde energieproductie, energie-uitwisseling tussen locaties, 'Power Purchase Agreements' en juridische kaders voor energiehubs;
- Daarnaast is de POLARIS-beslissingsondersteunende tool ontwikkeld om realistische en economisch haalbare transitiepaden te analyseren;
- In meerdere regio's zijn lokale projecten en 'communities of practice' opgezet of verdiept, waaronder in Drenthe, Wesermarsch en Mechelen, met nadruk op samenwerking tussen bedrijven, overheden en netbeheerders. Het project heeft geleid tot brede kennisdeling, zichtbaarheid in regionale media en erkenning binnen Interreg-beleidscircuits;
- Vanuit de Drentse 'Community of Practice' is bovendien het initiatief PIOENN ontstaan, gericht op de ontwikkeling van een Europese blauwdruk voor de energietransitie via lokale energiehubs en systeemintegratie.

De communicatie en zichtbaarheid van het GRITH-project en de regionale deelprojecten is enorm toegenomen, onder meer door de inzet van video, de deelname aan live radioprogramma's, congressen en het organiseren van kennis sessies.